

3.4 უზრუნველყოს პარტნიორი ორგანიზაციის ჩართულობა პროექტებში.

3.5 მხარეთა შეთანხმებით განახორციელოს სხვა სახის თანამშრომლობა თუ ეს არ ეწინააღმდეგება მათ შინაგანაწესსა და წესდებას.

4. მემორანდუმის მოქმედების ვადა

4.1 წინამდებარე მემორანდუმი ძალაში შედის მისი ხელმოწერისთანავე და მოქმედებს უვადოთ. მემორანდუმი შედგნილია ორი თანაბარი იურიდიული ძალის მქონე ეგზემპლარად და ინახება მხარეებთან.

მხარეთა რეკვიზიტები:

აჭარის ა/რ არ მთავრობის
საქვეუწყებო დაწესებულება

საარქივო სამმართველო

ბათუმი, გორგასალის ქ. 126.

ტელ.: (+995) 591 01 01 18

მმართველი მარა ივანიშვილი

ბათუმის გენდერის მედიაცენტრი
მის.: ქ.ბათუმი, მემედ აბაშიძის გამზირი, 57.
საზოგადოებრივი მაუწყებლის აჭარის
ტელევიზია და რადიო
ტელ.: (+995) 577 222 804

აჭარის საარქივო სამმართველო

მარა ივანიშვილი

გენდერის მედიაცენტრი

თამილა დოლიძე

* * *

მემორანდუმი ბათუმის არქეოლოგიურ მუზეუმთან

მიმდინარე წლის 12 ივლისს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის საქვეუწყებო დაწესებულება-საარქივო სამმართველოსა და ბათუმის არქეოლოგიურ მუზეუმს შორის გაფორმდა ურთიერთანამშრომლობის მემორანდუმი.

დოკუმენტს ხელი მოაწერეს საარქივო სამმართველოს უფროსმა მაია ივანიშვილმა და არქეოლოგიური მუზეუმის დირექტორმა ამირან კახიძემ. ხელმოწერის ცერემონიალს ესწრებოდნენ საარქივო სამმართველოსა და არქეოლოგიური მუზეუმის თანამშრომლები.

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის საქვეუწყებო დაწესებულება -
საარქივო სამმართველოსა და ბათუმის არქეოლოგიურ მუზეუმს შორის
ურთიერთთანამშრომლობის

მემორანული

ქ. ბათუმი

5 ივნისი, 2016

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის საქვეუწყებო დაწესებულება - საარქივო სამმართველო და ბათუმის არქეოლოგიური მუზეუმი, შემდგომში მოხსენიებული, როგორც „მხარეები“, ითვალისწინებენ რა საერთო ინტერესებს, თავიანთი საქმიანობის სფეროებიდან გამომდინარე, მხედველობაში იღებენ რა სამეცნიერო-ტექნიკურ და ტექნოლოგიურ ასპექტში მჭიდრო თანამშრომლობის აუცილებლობას საარქივო, სამუზეუმო მასალების დაცვისა და პოპულარიზაციის თვალსაზრისით, შეთანხმდნენ შემდეგზე:

მუხლი 1. მიზნები და ამოცანები

1. საარქივო და სამუზეუმო სფეროში მხარეები თანამშრომლობენ ინფორმაციის გაცვლისა და პროფესიული გამოცდილების გაზიარებაში, მიუკერძოებლობის, თანაზიარობის და საერთო სარგებლის საფუძველზე, მხარეების კანონმდებლობის შესაბამისად ხელს უწყობენ არქივსა და მუზეუმში დაცული საარქივო მასალების, ისტორიული ძეგლებისა თუ უნიკალური დოკუმენტების პოპულარიზაციას;
2. მხარეები ერთმანეთს მიაწვდიან საარქივო დოკუმენტებს, გამოცემებს, სამეცნიერო და მეთოდურ ლიტერატურას, აწყობენ პროფესიულ და სამეცნიერო შეხვედრებსა და საარქივო-სამუზეუმო გამოფენებს;
3. მოიძიებენ დოკუმენტებს და ერთმანეთში გაცვლიან დეტალურ ინფორმაციას. ფონდებისა და კოლექციების გამდიდრების მიზნით ერთმანეთს აწვდიან ორივე მხარისათვის ღირებულ საარქივო-სამუზეუმო დოკუმენტების ასლებს (წერილობითი, კინო-ფოტო-ფონო დოკუმენტები და ა. შ.).

მუხლი 2. თანამშრომლობის ფორმები

2.1. სინდიკატური გაცვლა :

მხარეები ერთმანეთს გაუზიარებენ ინფორმაციას თავიანთი საქმიანობის შესახებ და სარგებლობების ერთმანეთის ფონდებით, რომელიც ხორციელდება მხარეთა შორის კონსულტაციების დროს და შეიძლება შეიტაციროს არაკონფიდენციალური ხასიათის რეცენზიალური დოკუმენტებისა და სხვა საინფორმაციო ხასიათის მასალების გაცვლას;

2.2. ერთობლივი ღონისძიებანი:

მხარეები ჩატარებენ ერთობლივ კონფერენციებს, სემინარებს, სამუშაო თათბირებს და სხვა ღონისძიებებს იმ შემთხვევაში, თუ ისინი ნამდვილად მიზანშეწონილია ორივე მხარისათვის. ყოველი მხარე ღონისძიებებში მონაწილეობას მიიღებს მეორე მხარის მიწვევით და ორივე ორგანიზაციის კანონმდებლობის და მუშაობის წესების შესაბამისად;

2.3. ერთობლივი პროექტები:

მხარეები განახორციელებენ ერთობლივ პროექტებს, რომელთა მიზანია დასახულ ამოცანათა განხორციელება და რომელიც გათვალისწინებულია წინამდებარე ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმის პირველი მუხლით.

მუხლი 3. გარდამავალი და დასკვნითი დებულებანი

- 3.1. ინფორმაციის გაცვლისას, მხარეებმა უნდა გაითვალისწინონ არსებული კანონმდებლობა, მხარის უფლებები და საერთაშორისო მოთხოვნები. დახურული ან დახურვისათვის განკუთხნილი ინფორმაციის გამოყენება უნდა დაექვემდებაროს ცალკე შეთანხმებას;
- 3.2. წინამდებარე მემორანდუმის არცერთი პირობა არ უნდა იქნას გაგებული ისე, რომ ზიანი მიაყნოს მხარეთა შორის არსებულ შეთანხმებას. მხარეთა შორის დავის წამოჭრის შემთხვევაში სადაო საკითხები მოგვარდება მოლაპარაკების გზით;
- 3.3. მემორანდუმი ძალაში შედის მხარეთა მიერ ხელმოწერის დღიდან და მოქმედებს განუსაზღვრელი ვადით, სანამ ერთი მხარე ერთი თვით ადრე წერილობითი ფორმით არ განაცხადებს, რომ სურს შეწყვიტოს მისი მოქმედება გარკვეული მიზეზების გამო;
- 3.4. მხარეთა წერილობითი დასტურის საფუძველზე ნებისმიერ დროს შესაძლებელია მემორანდუმში ცვლილებების შეტანა;
- 3.5. მემორანდუმი შედგენილია ქართულ ენაზე, თანაბარი იურიდიული ძალის მქონე ორ იდენტურ ეგზემპლარად, თითო ყოველი მხარისათვის.

აქარის ავტონომიური რესპუბლიკის
მთავრობის საქვეუწყებო დაწესებულების
საარქივო სამმართველოს მუნიციპალიტეტი

მათებანიშვილი

ბათუმი, ვ. ჭორვასალის ქ. 126

ბათუმის არქეოლოგიური
მუზეუმის დირექტორი

ამირან კახიძე

ბათუმი, ჭავჭავაძის ქ. 77

საარქივო ფონდების შემოტანა

აჭარის მთავრობის საქვეუწყებო დაწესებულება საარქივო სამმართველოში კუნძულის (პეტერბურგი) მეცნიერ-თანამშრომლის, პროფესორ მაკა ალბაგაჩიგვას დახმარებით შემოვიდა რუსეთის იმპერიის 1897 წლის იანვრის პირველი საყოველთაო აღწერის მასალები, რომელიც ეხება ისტორიული საქართველოს, საკუთრივ ყარსის ოლქის მოსახლეობის შესახებ დემოგრაფიულ მონაცემებს.

2016 წლის 24 ივნისს აჭარის საარქივო სამმართველოში გაიმართა აღნიშნული მასალების პრეზენტაცია. შემოტანილი დოკუმენტების მნიშვნელობაზე ისაუბრეს: საარქივო სამმართველოს უფროსმა ქალბატონმა მაია ივანიშვილმა და საარქივო სამმართველოს განყოფილების უფროსმა თამაზ ფუტკარაძემ.

2016 წლის განმავლობაში შემოტანილი იქნა აგრეთვე შემდეგი საარქივო მასალები:

1. პირველი ქართული კოსმოსური ობიექტის გენერალური კონსტრუქტორის **ელგუჯა მემარიაშვილის**ცხოვრებისა და შემოქმედებითი საქმიანობის ამსახველი მონოგრაფია და ვიდეომასალები (24-25 თებერვალი, 2016). მიმდინარეობს მოლაპარაკება მისი პირადი ფონდის შესაქმნელად (თ. ფუტკარაძე);
2. პროფ. ამირან გახიძის პირადი ფონდი (აპრილ-მაისი, 2016. თ. ფუტკარაძე);
3. ზვიად გამსახურდიას პირადი ფოტოგრაფის გივი ნახუცრიშვილის მიერ გადაღებული ფოტოდოკუმენტები და ვიდეო ფილმები (ივნისი, 2016. თ. ფუტკარაძე)
4. ოჯახიდან შემოტანილი იქნა დამატებითი მასალები შოთა შოთა როჭვას პირადი ფონდის შესავსებად;
5. ჯემალ ნოდაიდელის პირადი წერილები.

* * *

რეკონსტრუქცია-განახლება აჭარის საარქივო სამმართველოში

2016 წლის 3 ივნისს აჭარის საარქივო სამმართველომ გამოაცხადა ტენდერი ახალი ფონდსაცავების (პირველი სართული), დიგიტალიზაციისა და პირადი შემადგენლობის ფონდსაცავების, ტექნიკური, პარტიული, კინოფოტოფონო ფონდსაცავების, თანამშრომელთა სამუშაო კაბინეტების (მესამე და მეექვსე სართული), ტერიტორიული ორგანო - ქობულეთის არქივის-წყალსადენი დარების სარემონტო-სარეკონსტრუქციო სამუშაოების შესასრულებლად. ტენდერში გაიმარჯვა შპს „გაბადოკიამ“ (დირექტორი გია ნიუარაძე), რომელმაც ტენდერით გათვალისწინელი სამუშაობი, ხელშეკრულების შესაბამისად დაიწყო 2 აგვისტოს.

უკვე დასრულდა პირველ სართულზე ორი ფონდსაცავის მოწყობა; რეკონსტრუქცია გაუკეთდა სამმართველოს ეზოში არსებულ სველ წერტილს.

მოეწყო დიგიტალიზაციისა და ეროვნული საარქივო ფონდის დოკუმენტების დაცვის, ინფორმაციისა და გამოყენების განყოფილებების თანამშრომელთა სამუშაო კაბინეტები.

პარალელურ რეჟიმში მიმდინარეობს ტექნიკური, პარტიული, კინო-ფოტოფონო საცავების სარებოლიტაციო სამუშაოები მეექვსე სართულზე. უახლოეს დღეებში დაიწყება ქობულეთის არქივის შენობის სახურავის წყალსადინი დარების სარემონტო სამუშაოებიც.

* * *

კინოფირების ექსპერტიზა

კინო და ფონო დოკუმენტების ვარგისიანობის დადგენი კომისიის 2015 წლის 18 ნოემბრის სხდომის საფუძველზე აჭარის საარქივო სამმართველომ საქართველოს კინო არქივს ექსპერტიზისათვის გადასცა 9487 კინოფირი, რომლებიც თბილისში გადატანილი იქნა გადამზიდავი კომპანია შპს „დარი“-ს მიერ. ეროვნული არქივის გამოცდილი სპეციალისტები უკვე მუშაობენ ფირების ვარგისიანობის დასადგენად.

კინოფირების პროფესიული დამუშავების შემდეგ, საქართველოს ერვნული არქივი საარქივო სამმართველოს გადმოსცემს კინოფირების სრულ ციფრულ ვერსიას, ასევე ეროვნულ არქივში აჭარასთან დაკავშირებულ კინომასალას.

* * *

სამოქმედო გეგმის განხილვა

2016 წლის 5 მაისს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის საქვეუწყებო დაწესებულება - საარქივო სამმართველოში გაიმართა საარქივო სამმართველოს 2017-2020 წლების საშუალო ვადიანი სამოქმედო გეგმის განხილვა.

ღონისძიებას ესწრებოდნენ: უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარე ავთან-დილ ბერიძე, უმაღლესი საბჭოს დეპუტატები: გიორგი მასალკინი, ალექსანდრე ჩიტიშვილი, სვეტლანა კუდბა, პეტრე ზამბახიძე. უმაღლესი საბჭოს აპარატის უფროსი რამაზ ბოლქვაძე, უმაღლესი საბჭოს პრესსამსახურის უფროსი ბესარიონ შარაშიძე. ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს რესპუბლიკური ბიუჯეტის ფორმირებისა და შესრულების ანალიზის განყოფილების მთავარი სპეციალისტი ნაირა აბაშიძე. არქივის თანამშრომლები, საზოგადოებისა და ინტელიგენციის წარმომადგენლები ღონისძიება გახსნა და შესავალი სიტყვა წარმოსთვა საარქივო სამმართველოს უფროსმა მაია ივანიშვილმა. მოხსენებით გამოვიდა და 2017-2020 წწ საშუალო ვადიანი გეგმა წარმოადგინა სამმართველოს აპარატის უფროსმა ელგუჯა ჩაგანავამ.

* * *

პროგრამული ბიუჯეტის პროექტის საჯარო განხილვა

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობი საქვეუწყებო დაწესებულება საარქივო სამმართველოში 2016 წლის 6 სექტემბერს გაიმართა 2017-2020 წლების პროგრამული ბიუჯეტის პროექტის საჯარო განხილვა.

ღონისძიებას ესწრებოდნენ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარე ავთანდილ ბერიძე, უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი ალექსანდრე ჩიტიშვილი. ფინანსთა და გკონომიკის სამინისტროს მთავარი სპეციალისტი ნაირა აბაშიძე, პრესისა და მედიის წარმომადგენლები, საარქივო სამმართველოს თანამშრომლები.

ღონისძიება შესავალი სიტყვით გახსნა და დამსწრე საზოგადოებას მიესალმა სამმართველოს უფროსი მაია ივანიშვილი. მოხსენებით „2017-2020 წლების ბიუჯეტის პროექტის საჯარო განხილვა“ - გამოვიდა სამმართველოს აპარატის უფროსი ელგუჯა ჩაგანავა.

განსახილველად წარდგენილი დოკუმენტის თანახმად მომდევნო 3 წლის განმავლობაში საარქივო სამმართველოს ხელმძღვანელობა საცავების რეაბილიტაციას, შტატების გაზრდასა და შენობა ნაგებობების გაფართოებას გეგმავს. გაგრძელდება დოკუმენტების გაციფრის პროცესი.

* * *

ჩვენი ავტორები:

1. **თეა ქათამაძე** – ქუთაისის ცენტრალური არქივი, ესფ დოკუმენტების დაცვის უზრუნველყოფის, აღრიცხვისა და სამეცნიერო-საცნობარო განყოფილების უფროსი;
2. **ალექსანდრე მოსიაშვილი** – იაკობ გოგებაშვილი სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, პროფესორი;
3. **რევაზ უზუნაძე** – სამედიცინო აკადემია, დირექტორი; ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი;
4. **მერაბ უზუნაძე** – ბათუმის არქეოლოგიური მუზეუმი, მეცნიერთანამშრომელი.
5. **თამაზ ფუტკარაძე** – აჭარის აგრონომიური რესპუბლიკის მთავრობის საქვეუწყებო დაწესებულება – საარქივო სამმართველო, განყოფილების უფროსი; შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, პროფესორი;
6. **ნატალია ლაზბა** – შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, პროფესორი;
7. **ციური ქათამაძე** – შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, პროფესორი;
8. **ქთევან ფუტკარაძე** – შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, დოქტორანტი;
9. **ელია ფუტკარაძე** – ნიკო ბერძნიშვილის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი, აკადემიური დოქტორი;
10. **ნაილე მიქელაძე** – ნიკო ბერძნიშვილის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი, მეცნიერ-თანამშრომელი;
11. **ამირან გახიძე** – ბათუმის არქეოლოგიური მუზეუმი, დირექტორი, ემერიტუსი პროფესორი;
12. **ნინო ძნელაძე** – ბათუმის არქეოლოგიური მუზეუმი, აკადემიური დოქტორი;
13. **ნარგიზ სურმანიძე** – ბათუმის არქეოლოგიური მუზეუმი, აკადემიური დოქტორი;
14. **მირანდა თურმანიძე** - ბათუმის არქეოლოგიური მუზეუმი აკადემიური დოქტორი.

Our authors:

1. **Tea Katamadze** – head of National Archives preservation, registration and scientific-informational department fo Central Archives of Kutaisi;
2. **Aleksandre Mosiashvili** – Iakob Gogebashvili Telavi State University, professor;
3. **Revaz Uzunadze** – Medical Academy, director; candidate of historical sciences;
4. **Merab Uzunadze** – Batumi Archaological Museum, research fellow;
5. **Tamaz Phutkaradze** – Sub-department of Ajara Autnomous Republic Government – Archives Administration, head of department; Shota Rustaveli State University, professor;
6. **Natalia Lazba** - Shota Rustaveli State University, professor;
7. **Tsiuri Katamadze** - Shota Rustaveli State University, professor;
8. **Ketevan Phutkaradze** - Shota Rustaveli State University, PhD student;
9. **Elza Phutkaradze** – Niko Berdzenishvili scientific-research institute, academic doctor;
10. **Naile Mikeladze** – Niko Berdzenishvili scientific-research institute, research fellow;
11. **Amiran Kakhidze** – Batumi Archaeological Museum, dicector; professor;
12. **Nino Dzneladze** – Batumi Archaeological Museum, academic doctor;
13. **Nargiz Surmanidze** – Batumi Archaeological Museum, academic doctor;
14. **Miranda Turmanidze** – Batumi Archaeological Museum, academic doctor.

ს ა რ ჩ ვ ა ზ 0:

თემა ქათამაძე – თავადაზნაურთა ბანაკში დაგირავებული მამულები ქალაქ ბათუმში (საქართველოს დელეგაციის მიერ ოსმალეთისადმი 1918 წლის 8 ივნისს წარდგენილი ნუსხა).....	3
ალექსანდრე მოსიაშვილი – 1989 წლის 26 მაისი საქართველოში.....	11
რევაზ უზუნაძე / მერაბ უზუნაძე – ბათუმის საფორტიფიკაციო ნაგებობების ისტორიიდან (XVII-XVIII სს.)	16
თამაზ ფუტკარაძე – ქართული ემიგრაცია საბერძნეთშინატალია ლაზბა – აფხაზთა მუჭაჯირობა: მიგრაციული და სოციალურ-პოლიტიკური ასპექტები	34
Наталия Лазба – Махаджирство абхазов: миграционные и социально-политические аспекты	41
თამაზ ფუტკარაძე / ციური ქათამაძე / ქეთევან ფუტკარაძე – ძველი ნასოფლარი ჰანაკის რაიონიდან (ნაშრომი შესრულებულია საგრანტო პროექტის (AK/196/12-105/14) „არტანის ქართული კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლები”-ს ფარგლებში)	46
ელზა ფუტკარაძე / ნაილე მიქელაძე – ტაო-კლარჯეთში ეროვნული მესიერების ზოგადი ასპექტი.....	52
ამირან კახიძე / ნინო ძეგლაძე / ნარგიზ სურმანიძე / მირანდა თურმანიძე – ადრე რკინის ხანის სამარხი სოფელ მახვილაურიდან	58
რეცენზია	65
საარქივო დოკუმენტები	71
ფოლიანტები	78
საარქივო სამმართველოში ჩატარებული დონისძიებების დაიჯესტი	81